

.LW14

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti
Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt **2** • 2007

HOSPITAALI

Yli 30 vuotta
päiväkotipalveluja

**Henkilöstö-
ruokailua
kehitetään**

s.2

**Vakinaisia
varahenki-
löitä tuplasti
lisää**

s.3

**Potilastieto-
järjestelmät
tulivat
jäädäkseen**

s.4

**Tulos-
palkkioista
lisäkannustin
työntekoon**

s.6

**Kampen
mot mikrober
lönar sig**

s.8

Henkilöstöruokailussakin asiakas äänestää jaloillaan

Sairaanhoitopiirimme työnantajana auttaa henkilöstöään jaksamaan työssään sekä pysymään terveenä ja työkykyisenä mahdollisimman pitkään tarjoamalla mahdollisuuden terveelliseen henkilöstöruokailuun.

Tämän päivän sairaala on vahvasti potilaslähtöinen; kaikkia palveluja kehitetään potilaan parhaaksi. Kansallinen etumme on, että hoito on sairaaloissa niin tehokasta, että yhä useampi potilas kotiutuu ja on jälleen työkykyinen mahdollisimman nopeasti. Hoitoajat ovat nykyaikaisessa sairaalassa vain muutamia päiviä. Hoidon laadun takaavat ammattitaitoiset ja työssään virkeät työntekijät, jotka toivottavasti viihtyvät tässä organisaatiossa vuosia.

Kummalle asiakasryhmälle, potilaille vai henkilöstölle, on enemmän merkitystä ravintosisällöltään hyvästä päivittäisestä aterialta? Muutaman päivän viihtyvälle potilaalle voimme tarjota mallin hyvästä ravitsemuksesta ja virkistävän hetken hoitojen lomaan. Henkilöstölle päivittäinen pääateria merkitsee jaksamista työssä ja pitkällä tähtäimellä myös terveyttä.

Meille sairaaloiden ravintohuollon ammattilaisille henkilöstöasiakas on tärkeä. Hän on vakioasiakas tai asiakas, joka äänestää jaloillaan, jos palvelumme ei tyy-

dytä. Vuoden vaihteessa kartoitimme asiakastarpeita ja havaitsimme, että asiakkaallemme ei ole tarjolla kaikkia hänen tarvitsemiaan vaihtoehtoja. Pitkän, yli 12 tunnin työpäivän aikana nälkä yllättää useammin kuin kerran lounasaikaan, ja yöaikaan lämmitettävä päivällisruoka saattaa olla liian raskasta nautittavaksi. Useimmilla hoitoalan ammattilaisilla ruokailuun on aikaa vain 20 minuuttia, jolloin pitäisi ehtiä vaihtamaan vaatteet, kävelemään satoja metrejä, jonottamaan ensin ruokaa ja sitten palautusmahdollisuutta – välissä toki nauttimaan ateria.

Kukkarolle kevyt vaihtoehto maksaa vain puolet normaalilounaan hinnasta. 70-luvun puuro-pussisoppalinja – samma soppa varje dag – ei inspiroi ja näyttää yksitoikkoiselta. Meillä ruokapalvelun ammattilaisilla on ”ohjaako hinta laatua vai laatu hintaa” -haaste. Joissain sairaaloissa puoleen hintaan on saatu ruokaisempia vaihtoehtoja, mutta todellisuudessa niiden tuotantokustannukset ovat paljon kalliimmat. Ei ole oikein, että henkilöstö syö potilaiden pussista, kuten ei sekään, että potilaat ruokailisivat henkilöstön kukkarolla. 2,50 euron hinta ei anna mahdollisuuksia kehittää kevytateriaa sellaiseksi kuin asi-

akkaat sen haluaisivat. Meitä epäilyttää, haluaako asiakas maksaa laadusta, runsaammasta salaattipöydästä ja keittovalikoimasta. Kysymme asiakkaalta – valmistautukaa vastaamaan. Sähköinen kysely kevytruoasta toteutetaan huhti-toukokuun aikana.

Päivän pihvi oli uuden T2-sairaalan ravintolasuunnittelussa mukana pitkään. Pihvin toivojia oli ilmoittautunut muutamasta sairaalasta pari kolme, ei kourallistakaan. Hyvä pihvi paistetaan juuri ennen tarjoilua, hyvää pihviä asiakas odottaa eikä päinvastoin. Sairaalakeittiön perusosaaminen on terveellisen ravitsemuksen ja useiden erityisruokavalioiden tuntemista, pihviliinjan Atkinsin dieettiä lukuun ottamatta ei oikein ole linjassa perusosaamisemme kanssa. On myönnettävä, että parhaat pihvin paistajat löytyvät muualta kuin sairaalakeittiöstä.

Vuonna 2008 kaikissa piirin sairaaloissa on tarjolla samanarvoiset palvelut: kaksi vaihtoehtoa pääruokalounaalla – peruselounas ja tarvittaessa kasvislounas – sekä asiakkaiden toiveiden mukainen kevyt-vaihtoehto. Sairaloissa, joissa kanttiini-toiminta on piirin omassa hoidossa, myös kahvioista ja kanttiineista saa toivottavasti jo syksyllä 2007 kevytaterioita mukaan tai paikan päällä nautittavaksi – perinteisten lounasaikojen ulkopuolellakin.

Jaana Levo
ruokahuoltopäällikkö

KUVA: SAULI LAINEN

Också i personal- bispisningen röstar kunden med fötterna

Som arbetsgivare hjälper vårt sjukvårdsdistrikt personalen med att orka i sitt arbete och med att hållas frisk och arbetsförmögen så länge som möjligt genom att erbjuda möjlighet till en hälsosam personalbispisning.

Dagens sjukhus är kraftigt patientcenterat; alla tjänster utvecklas med tanke på patientens bästa. Det är vår nationella fördel att vården på sjukhusen är så effektiv att allt flera patienter skrivs ut och åter är arbetsförmögna så fort som möjligt. På de moderna sjukhusen är vårdtiderna bara några dagar. Vårdkvaliteten garanteras av yrkeskunniga anställda som är alerta i sitt arbete och som förhoppningsvis trivs flera år i den här organisationen.

För vilkendera kundgruppen, patienterna eller personalen, är en till sitt nä-

ringsinnehåll god daglig måltid av större betydelse? För en patient som stannar några dagar kan vi erbjuda en modell för en god näring och en uppfriskande stund mellan behandlingarna. För personalen innebär det dagliga huvudmålet att den skall orka i arbetet och innebär på lång sikt också hälsa.

För oss som arbetar inom sjukhusens kosthåll är personalkunden viktig. Kunden är en stamkund eller en kund som röstar med fötterna om vår service inte är tillfredsställande. Vid årsskiftet kartlade vi kundbehoven och märkte, att våra kunder inte erbjuds alla de alternativ som skulle behövas. Under en lång arbetsdag på över 12 timmar överraskar hungern mer än en gång vid lunchtid och middagsmat som värms upp nattetid kan vara för tung för

att man skall njuta av den. De flesta vårdanställen har bara 20 minuter tid för att äta, under den här tiden borde man hinna byta kläder, promenera flera hundra meter, köa först efter maten och sedan för att lämna tillbaka besticken – däremellan skall man också hinna äta maten.

Ett för plånboken lätt alternativ kostar bara hälften av priset för den normala lunchen. 70-talets gröt-påssoppplinja – samma soppa varje dag – inspirerar inte och ser enformig ut. Vi anställda inom kosthåll står inför en utmaning: ”styr priset kvaliteten eller kvaliteten priset”. På en del sjukhus har man för halva priset fått mera mättande alternativ men i verkligheten är produktionskostnaderna för dem mycket högre. Det är inte rätt att personalen äter ur patienternas påse liksom det inte heller är rätt att patienterna skulle äta på personalens bekostnad. Ett pris på 2,50 euro ger inga möjligheter att utveckla lättlunchen till det som kunderna skulle önska. Vi betvivlar att kunden vill betala för kvalitet, ett rikligare salladsbord och sopporval. Vi frågar våra kunder – var beredda på att svara. En elektronisk enkät om lättlunchen utförs under april-maj.

Dagens biff hängde länge med när man planerade det nya T2-sjukhusets restaurang. Ett par tre personer från några sjukhus meddelade att de önskade biff, inte ens en handfull. En god biff steks strax före serveringen, kunden väntar på en god biff och inte tvärtom. Baskunskapen i ett sjukhuskök är kännedom om hälsosam näring och flera specialdieter, biffinjen, med undantag av Atkins diet, står inte riktigt i linje med vår baskunskap. Vi måste medge att de bästa biffstekarna hittar man på annat håll än i ett sjukhuskök.

År 2008 står likavärda tjänster till buds på sjukvårdsdistriktets alla sjukhus: två alternativ vid huvudlunchen – normallunch och vid behov vegetarisk lunch – samt ett lätt alternativ enligt kundernas önskemål. På de sjukhus där kantinerksamheten sköts av distriktet själv får man förhoppningsvis redan hösten 2007 på caféerna och kantinerna en lättlunch som man kan ta med sig eller äta på stället – också utom de traditionella tiderna för lunch.

Jaana Levo
kosthållschef

HOSPITAALI • Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstölehti • Personaltidskrift för Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt.

1. vuosikerta. **Julkaisija:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri. **Toimitus:** Päätoimittaja Esa Halsinaho, puh. (02) 313 1083, esa.halsinaho@tyks.fi. Toimitussihteeri Markku Näveri, puh. (02) 313 3119, markku.naveri@tyks.fi. Avustajat: Tarja Välimäki (Loimaan aluesairaala), Jouko Lahti (Salon aluesairaala). **Toimituskunta:** Mervi Haarala, Esa Halsinaho, Mirja Hovirinta, Markku Näveri, Virpi Pakkanen, Riku Sallinen, Nina Vainio, Marja-Leena Veijola. **Taitto- ja toimituspalvelut:** Viestintä-Dimmi Oy. **Ruotsinkieliset jutut:** Mathias Luther (Inter Folia Press). **Paino:** Lehtipaino Keski-Uusimaa, Tuusula, 2007. Painos noin 10.000 kpl. **Jakelu:** Suomen Posti Oyj. **Osoitteet:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin osoiterekisterit. **Osoitteenmuutokset:** Puh. 313 1103 tai tiedotus@tyks.fi. **Toimituksen osoite:** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Hospitaali-lehden toimitus, PL 52, 20521, Turku. **Ilmestyminen:** Ilmestyy 8 kertaa vuonna 2007 (seuraavat viikoilla 19, 24, 35, 40, 45, 50). **ISSN 1796-8062.**

SEURAAVAT LEHDET

Nro 3 Ilmestyy 7.5. Aineistopäivä 20.4.
Nro 3 aineistot poikkeuksellisesti suoraan Viestintä-Dimmiin, puh. 277 4757
paivi.marjomaa@dimmi.fi

Nro 4 Ilmestyy 11.6. Aineistopäivä 29.5.

Myönteisiä uutisia piirimme henkilöstöpolitiikasta

- lisää vakinaisia varahenkilöitä

Henkilöstöasioiden parissa kun työskentelee, niin työhön mahtuu niin iloja kuin erittäin vaikeita ja surullisiakin asioita. Yksi upea asia on se, että saimme hallitukselta luvan tuplata vakinaisten varahenkilöidemme määrän vuosien 2007–2008 aikana. Valmistelutyötä tehtiin runsaasti ja suurella joukolla. Tarpeet selvitettiin tarkkaan, ja myös järjestöjen kanssa käytiin keskustelua asiasta. Kiitänkin kaikkia, jotka osallistuitte asian eteenpäin viemiseen, yhdessä saimme aikaan myönteisen lopputuloksen.

Toinen positiivinen asia, joka liittyy vakinaisiin varahenkilöihin, on se, että osa toimista tullaan täyttämään vakinaistamalla piirimme omia pitkäaikaisia määräaikaista sijaisia. Tällä tavalla voimme tarjota monelle vakinaisen työn, joka varmasti lähes kaikille on arvokkaampi kuin määräaikainen työ. Vakinaistamiskriteerit laaditaan yhdessä neuvottelemalla työnantajan ja järjestöjen kanssa. Loput toimista tulevat sisäiseen hakuun, joten kenellä tahansa meidän työntekijällämme on mahdollisuus hakea ja tulla valituksi.

"Varahenkilö" sanana on jonkin verran harhaanjohtava. Jos ei asiaa tunne, voi tulla käsitys, että kyseessä on tosiaan jonkinlainen "silloin tällöin" tarvittava henkilö. Kyseessä on kuitenkin meidän oma vakinainen työntekijämme, jolla on kaikki samat edut kuin muillakin vakinaisilla työntekijöillä. Varahenkilöstön arvostusta pitäisi mielestäni nostaa, koska he ovat todellisia moniosaajia, he hallitsevat useamman osaston toiminnan. Kuulin jokin aika sitten ikävän tarinan, jossa pitkään määräaikaisena työskennelleelle tarjottiin varahenkilön tointa. Hän ei ottanut sitä

Kirurgian klinikan varahenkilö, perushoitaja Heidi Laurila täällä kertaa gastroenterologisella osastolla.

vastaan, koska hän ei ymmärtänyt, että kyseessä on vakinainen toimi.

Kannustankin teitä kaikkia, varsinkin määräaikaista työntekijöitämme, olemaan aktiivisia, kun varahenkilöstön vakanssit tulevat hakuun. Ja jos teille pitkäaikaisille määräaikaisille sijaisille tarjotaan vakinaistamiskriteereiden mukaisesti varahenkilön tointa, niin ottakaa se ylpeänä vastaan... olette sen ansainneet!

Nina Vainio
henkilöstöpäällikkö

Tällä hetkellä piirillä on 223,5 varahenkilön vakanssia. Varahenkilöitä on eniten hoitohenkilökunnassa, jossa heitä toimii 178. Peruspalveluhenkilöstössä on 25 varahenkilöä, lääkärikunnassa 18 ja toimistotyössä 3. Hallitus hyväksyi vuosille 2007–2008 251 uutta varahenkilöstön vakanssia. Lisää tietoa vakinaistamiskriteereistä, hakuaikeista, varahenkilöstön käytöstä ja seurannasta toimitetaan heti, kun asiat valmistuvat.

Miksi hallitus lisäsi vakinaista varahenkilöstöä

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen jäsen ja henkilöstöjoaston puheenjohtaja Mirjam Karila kertoo henkilöstöjoastossa keskustellun useaan otteeseen etenkin parin viimeisen vuoden aikana työvoiman saatavuudesta. Sekä hallituksessa että henkilöstöjoastossa ja yt-elimissä on todettu, että vakinaisen varahenkilöstön turvin hoidon laatu ja saatavuus voidaan erikoissairanhoidossa paremmin turvata. Varahenkilöstön vakinaistaminen turvaa häiriöttömän toiminnan, lisää henkilöstön pysyvyyttä työsuhteissa ja antaa myös henkilöstölle työsuhdeturvan.

Terveystieteiden osastolla yleisestikin siirtymi-

nen pätkätyöstä kokonaisvaltaiseen työvoiman käytön suunnitteluun takaa parhaan laadun. Myös henkilöstön koulutus voidaan suunnitella ja kohdentaa paremmin, kun tiedossa on vakinaisesti käytössä olevan henkilöstön määrä, Karila perustelee.

Varahenkilöstön lisääminen on päätetty toteuttaa kahdessa erässä, jotta kuntataloutta ei rasi. Määrärahat tähän henkilöstöuudistukseen tulevat budjetin sijaismäärärahoista. Uudistuksella toivotaan autettavan hoitoon pääsyn turvaamista sekä töiden järjestelyn helpottamista ja ennen muuta henkilöstön saatavuuden tehostamista, henkilöstöjoaston puheenjohtaja Karila summaa.

Katri viihtyy varahenkilönä

Kun takana on yli 16 vuotta varahenkilönä, tietää varmasti, mistä siinä työssä on kyse. Perushoitaja Katri Kalliomäen ura sisätautien klinikan varahenkilönä alkoi vuonna 1990. Kotiosastona oli aluksi 013, sittemmin 012. Katri on niin sanottu kiertävä varahenkilö, joka työskentelee tarpeen mukaan millä tahansa klinikkansa osastolla. Osa varahenkilöistä toimii yhdellä ja samalla osastolla.

Katri Kalliomäellä on hyviä perusteluita kierrolleen: – Vierivä kivi ei tunnetusti sammaloidu, työ on monipuolista ja tarjoaa mukavaa vaihtelua ja käden taito karttuu, kun pitää hallita sisätautien koko kirjo. Vuosien varrella on ehtinyt kaikkien osastojen henkilökuntakin tulla tutuksi. Hän kyllä ymmärtää, ettei systeemi so-

vi kaikille, vaan vaatii ihan omanlaistaan "kiertävää sielua". Kiertävän varahenkilön työ kysyy vahvaa ammattitaitoa, odottaa varaa, että työ sujuu.

Varahenkilönä työskentely on aivan normaalia työntekoa, lomat ja muut sosiaaliset edut ovat kuten muillakin. Periaatteessa tehdään 2-vuorotyötä, mutta yövuoroissakin valvotaan tarvittaessa. Työtä myös riittää. Kalliomäen Katri muistelee viime vuonna olleen viisi sellaista päivää, joiksi häntä ei ollut varattu. Silloinkin hän työskenteli ylimääräisenä osasto 012:lla. Lisäksi Katri on koulutautunut jalkahoitajaksi ja tekee myös sitä työtä säännöllisesti.

Vakinaisten varahenkilöiden määrän lisäämiseen Katri Kalliomäki sanoo olevansa erittäin tyytyväinen. He ovat tärkeä

ammattikunta, ja ainakin sisätautien klinikalla systeemi toimii mainiosti. Katri toivoisi kuitenkin, että uusilla varahenkilöillä olisi eräänlainen sisäänajoaika, esimerkiksi puoli vuotta, jolloin he näkisivät millaisesta työstä on kyse. Katri kertoo tulijoilla joskus olevan väärää käsityksiä sekä työn määrästä että laadusta. Vastuu ja työmäärä voivat säikäyttää tulokkaan, ja lisäksi paljon aikaa ja energiaa kuluu osastoihin tutustumiseen.

Myös sitä sietäisi Kalliomäen Katrin mukaan pohtia, voisiko varahenkilö-tittelin korvata jollain muulla. Hänen korvaansa se ei ole paras mahdollinen.

Katri Kalliomäellä on työnsä vaatima "kiertävä sielu".

Potilastietojärjestelmien ilot suruja suuremmat

Markku Näveri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin potilastietojärjestelmien ytimen muodostavat Oberon, joka kattaa henkilötiedot, läheteet, ajanvaraukset, poliklinikkakäynnit, hoitojaksot jne., potilaskertomusjärjestelmä Miranda sekä Multilab-laboratoriojär-

jestelmä ja kuvantamisen Radu ja kuva-arkisto. Jos nämä syystä tai toisesta takkuilevat, alkavat ärräpäät käyttäjien keskuudessa kaikua ja atk-palveluiden puhelimet soida.

– Jos ydinsovellukset eivät toimi, ei potilashoitokaan suju parhaalla tavalla, joten käyttäjien harmistus on ymmärrettävää, toteaa projektipäällikkö **Tarja Rasi** atk-palveluista. – Varsin laaja katkos osui viime joulukuulle, jolloin vain kuva-arkisto toimi, muut järjestelmät olivat pois käytöstä koko päivän.

Lisäksi puolen vuoden sisään on ollut kolme muuta laajahkoki luonnehdittavaa ja yllättävää katkosta. Tarja Rasi kertoo katkojen yhdeksi yhteiseksi aiheuttajaksi vian levyjärjestelmässä. Ongelma oli sellainen, että se vammautti koko systeemin: – Kannattaa muistaa, ettei häiriö ollut Oberonin aiheuttama.

Atk:ssa on paneuduttu ongelmiin, selvitetty niiden syyt ja laitetoimittajan kanssa ryhdytty toimiin, jotta vastaavia ei enää esiintyisi tai ainakin kesto ja häiriöt jäisivät minimaalisiksi; ensiksi korjattiin levyjärjestelmä. MediciData on laatinut aikataulun ongelmien ratkaisuksi ja poistamiseksi. Tarja Rasi on ensimmäisenä myöntä-

Tarja Rasi lupaa, että käyttäjiä kuunnellaan ohjelmia kehitettäessä.

mässä, että vikojen syiden selvittyä niiden poistaminen on toistaiseksi vaatinut kovin pitkän ajan. Tämäkin seikka, johon käyttäjäkunta ei suhtaudu suojeasti.

Sähkökatkot sen sijaan eivät koidu kohalokkaiksi sairaaloiden tietojärjestelmille. Jokaisessa yksikössä on yksi työasema, joka käynnistyy viimeistään muutaman kymmenen sekunnin kuluttua katkoksesta, ja sen pitäisi riittää, projektipäällikkö Rasi arvioi.

Paitsi yllättäviä, silloin tällöin on myös ennakkoon tiedossa olevia, suunniteltuja katkoja. Yleensä tuolloin korjataan jotain tai otetaan käyttöön ohjelman uusi versio. Nämä katkot ovat melko pitkäkestoisia, ja ne sijoitetaan lauantaiksi, jolloin niistä on vähimmin haittaa normaalityölle. Lisäksi niistä tiedotetaan hyvissä ajoin, joten niihin osataan varautua. – Tänä vuonna tulossa ovat Oberonin ja Mirandan uudet versiot, joiden käyttöönotto on suuri ponistus, Tarja Rasi ennakoii.

Käyttäjiä kuullaan

Sen verran käyttökotkat ovat rassanneet, että atk-palveluissa on laadittu tuhti tietopaketti, yksityiskohtainen toimintaohjeistus käyttökotkojen varalle. Se löytyy intranetistä atk-ohjeista, mutta vaikka paperitomaan sairaalaan pyritäänkin, Tarja Rasi neuvoo tulostamaan ohjeen ja perehtymään siihen ennakoita.

Käyttökotkojen lisäksi potilasohjelmia on moitittu ajoittaisesta hitaudesta sekä toiminnallisista häiriöistä ja puutteista. Tarja Rasi kertoo näihin ongelmiin tulevan parannusta jokaisen uuden version myötä.

Oberonia rakennettaessa takana oli tuttu perusprosessi, joten se on toiminut nikottelematta. Sen sijaan sairauskertomusjärjestelmä Mirandan pohjaksi ei ollut vanhaa mallia, vaan kyse on ollut uudesta prosessista. – Kukapa osaisi heti luoda täydellisen ohjelman, Tarja Rasi kysyy. Alkuvaiheessa on tullut esiin joitain puutteita, joiden korjaamiseksi MediciData:ssa tehdään työtä, Rasi sanoo. Atk-palvelut ottaa myös mielellään vastaan käyttäjien toiveita ja kehitysideoita ohjelmien parantamiseksi, hän lupaa.

Potilasohjelmien käyttäjiä varten on luotu piirin sairaaloihin yhdyshenkilöverkosto, joka huolehtii tuesta ja koulutuksesta omilla vastuualueillaan. Atk-avussa on kaksi potilassovelluksiin erikoistunutta eksperttiä aina tavoitettavissa, lisäksi Fujitsun tukipalvelut ohjaavat kysyjä eteenpäin. Myös tiedottamista on atk-palveluissa kehitetty, samoin on ryhdytty tarkemmin seuraamaan yksiköiden koulutustarvetta, projektipäällikkö Rasi kertoo.

Vaikka ongelmia on tielle osunut, sähköiset ohjelmat ovat tulleet jäädäkseen. Tarja Rasia ilahduttaa, että sähköisen toiminnan edut nähdään ja on oivallettu hyödyt haittoja suuremmiksi: tieto kulkee ja se on nähtävissä heti ja melkein missä vain. Paluuta entiseen ei enää ole. – Teemme oikeita asioita. Ongelmatilanteisiin varautumista kehitämme ja vastoinikäymistä otamme oppia.

Internet, intranet, ekstranet?

Termiä internet viljellään nykyään joka käänteessä, ja melkein yhtä usein kuulee puhuttavan intranetistä. Joskus saattaa törmätä harvinaisempaan ekstranetiinkin. Sairaanhoitopiirissä käytetään näitä kaikkia eri nettejä ja termit menevät itse kultakin silloin tällöin sekaisin. Mitä eroa niillä sitten on ja onko tiedolla edes merkitystä peruskäyttäjälle? Mielestäni on, sillä oikean netin valinta on ensimmäinen askel haettaessa tietoa alati laajenevasta bittivaruudesta. Yritetään selvittää terminologiaa.

Sairaanhoitopiirin internet-sivut (osoite: www.vssh.fi) ovat täysin julkiset verkkosivut, joilla on esim. potilaille, vieraille, opiskelijoille, työnhakijoille ja lehdistölle suunnattua materiaalia. Sivuja siis käytetään ulkoiseen viestintään ja ne voi mieltää näyteikkunaksemme maailmalle.

Intranet (intra.vssh.fi) puolestaan on tarkoitettu vain henkilökuntamme käyttöön ja sivuille pitää kirjautua tunnuksen ja salasanan avulla (tapahtuu automaati-

tisesti työkoneilta). Yleisesti ottaen intranetillä tarkoitetaan sisäistä tietoverkkoa, jota voi käyttää vain organisaation työkoneilta käsin. Intranet on lähinnä työkalu ja materiaali sen mukaista: työssä tarvittavia ohjeita, päivystyslistoja, lomakkeita, raportteja jne.

Ekstranetit ovat tavallaan kahden edellä mainitun risteytyksiä, eli sivuille pitää kirjautua, mutta pääsy voidaan sallia muillekin kuin omalle henkilökunnalle. VSSH Ohjepankki (ohjepankki.vssh.fi) on hyvä esimerkki ekstranetistä. Siellä julkaistaan sekä potilaille että sairaanhoidon ammattilaisille tarkoitettuja ohjeita. Osa sivuista on täysin julkisia ja osa aukeaa vasta kirjautumisen jälkeen. Ekstranetit ovat myös tehokkaita työkaluja projekteille, joissa on jäseniä sekä sairaanhoitopiiristä että sen ulkopuolelta.

Yllä termit on selitetty hyvin suurpiirteisesti eikä jako käytännössä ole aina mustavalkoinen. Intranetistä siis löytää henkilökunnalle ja internet-sivuilta suurelleen yleisölle suunnattua materiaalia. Tietomassoja kuitenkin pyritään jaottelemaan näillä periaatteilla.

Lisätietoa neteistä löytää esim. verkkotietosanakirja Wikipediasta (www.wikipedia.fi) hakusanoilla internet, intranet ja ekstranet.

Miika Jääskeläinen
verkkotoimittaja

KÄYTTÄJIEN KYNÄSTÄ:

Atk:n tullessa potilastyöhön vastarinta oli suuri. Pian huomattiin sen helpottavan ja nopeuttavan työntekoa. Enää ei tarvinnut viedä paperisia laboratoriotutkimuspyyntöjä labran postilaatikkoon tai tehdä ajanvarausmerkintöjä vihkoon. 1990-luvun alussa sairaanhoidajana aloittaessani koin, että atk on käypä työväline jota ilman työnteko olisi selkeästi hankalampaa.

Nykyisistä ohjelmista en varauksetta ole samaa mieltä. Useita atk-kursseja käyneenäkin koen ne vaikeaselkoisina ja ei-käyttäjystävällisinä. Aiemmin oppimani en ole voinut hyödyntää Oberoneissa ja Mirandoissa. Käyttäjäepäystävällisyyttä kuvaa, että ohjelma ei neuvo käyttäjäänsä kuten esim. Microsoftin ohjelmat, ja UPO:nkin ohjelmat olivat tässä mielessä hyviä. Ohjelmien teossa sanotaan konsultoidun hoitohenkilökuntaa. Näkykö se?

Tuntuu hullulta, että käyttäjiä pitää kouluttaa päivätolkulla käyttämään ohjelmia, jotta he sitten voivat tehdä potilastyötä, johon ovat koulutautuneet. Tietokoneen pitäisi mieluummin olla renki kuin isäntä. Sen pitäisi olla apuväline, nopeuttaa työtä, ei itsetarkoitus tai työnteon hidaste. Poliklinikoilla on jouduttu sitomaan myös jo ennestään piukassa olevia vastaanotto-

aikoja atk-koulutusten takia. On puhuttu jopa, että potilasaikoja pitää vähentää, jotta hoitajat ehtivät kirjoittaa sähköisen hoitokertomuksen ja tehdä muut tarvittavat tietokonetöitä.

Avohoitotoiminnot. Hoitotietoja kirjattaessa palvelut-välilehdelle tyyppi-kohtaan tuntuu turhautavalta "t-klinikka" joka kerran jos eri palveluita on ollut esim. neljäkin kpl. Eikö ohjelma tajua, että toimitaan samalla klinikalla? Toimenpiteet ja anestesia-kohtaan pitää merkitä aina pvm, muuten siitä ei pääse ohi. Kuluva pvm voisi olla oletuksena. Muutettaisiin vain jos palvelu annetaan/on annettu jonain muuna päivänä tai muulla klinikalla.

Päivän aikana Oberon heittää ulos monta kertaa, vaikka mitään virhettä ei tapahdu.

Hoitotietoja tehdessä laskutusryhmä-kohdan voi ohittaa ilman, että ohjelma herjaa, mutta tapaturmatietoja syötettäessä tapaturmatyyppiä ei pääse ohittamaan herjatta. Ohjelma on kömpelö ja toiminnot vievät kaksinkertaisesti aikaa UPOon verrattuna.

Haettaessa henkilöä pelkällä syntymäajalla nimet listalla voisivat olla aakkosjärjestyksessä, löytyisi nopeammin.

"Käsittelytiedot" ei anna todenmukaisesti kuvaa esim. kontrolliajan todellisesta

KÄYTTÄJIEN KYNÄSTÄ:

antajasta. Ohjelmaan tallentuu sen nimi, joka on viimeksi käsitellyt (= katsonut) ajanvarauksen lisätietoja tai tehnyt siihen lisämerkintöjä.

Varaukset-osioon on saatu selkeitä parannuksia. Väärä varauksia ei enää tallennu ohjelman kysyessä haluaako jättää varauksen vahvistamatta.

Tilaukset. Haluttaessa katsella avoimia tilauksia ne täytyy vuorotellen klikata auki, jotta löytyisi juuri sitä varastopistettä koskeva tilaus, jota etsii. Pitkien numerosarjojen sijaan voisi olla maininta ko varastopisteestä, tilaajan käyttäjätunnus tai jokin muu tunniste.

Miranda-hoitokertomuksen opetteluun ja käyttöön kuluu liikaa aikaa, nopeammin kirjaus kävi ennen. Työkalu ei helpota työtä eikä säästä aikaa. Otsikoita on liikaa. Poliklinikkakäyttöön voisi olla oma versio.

Ehdottomasti sairaalassa pitäisi olla atk-järjestelmä, joka toimii kaikissa tilanteissa. Ja lisäksi toimiva varajärjestelmä, jota nyt ei ole.

Eija Olkkonen
sairaanhoitaja
silmäklinikka

Sähköinen tietojärjestelmä suo mahdollisuuden käyttää potilaan sairauskertomusta ilman aikaa vievää paperien hakemista. On useita tilanteita missä tästä hyötyy: kun potilas soittaa, kyselee vastauksiaan ym. Myös läheteitä seuloessa on erinomaista, että saa klikattua sairauskertomuksen auki. Näin voi tarkistaa mitä potilaille on tehty, eikä teetä samoja tutkimuksia turhaan uudelleen. Erityisen hyvä on, että Mirandasta näkyy

myös muiden VSSHP:n sairaaloiden merkinnät, välttyään taas toistolta.

Päivystystilanteissa on hyvä, että purkamattomat sanelut ovat kuunneltavissa, asioiden hoito nopeutuu. Hoitokertomukseen voi myös tehdä määräyksiä puhelin-konsultaation perusteella tarvitsematta käydä osastolla.

Rtg-kuvien digitaalinen katselujärjestelmä on yliverntainen verrattuna vanhoihin filmikuviin. Hyvä ominaisuus on, että kiinnostava kuvälöydös on taltioitavissa opetusarkistoon niin, että järjestelmä poistaa automaattisesti potilaan henkilötiedot.

Usein erikoisalojen välillä on puhelin-konsultaatioita, halutaan kuulla kollegan suositus jatkosta; tällöinkin ovat Mirandasta katsottavissa tekstit keskustelun aikana ja esim. rtg-kuvat. Ei tarvitse siirrellä sairauskertomuksia, säästyy aikaa. Konsultaatiiovastauksen voi sitten sanella merkiten sen potilaan osaston tekstinkäsittelijän työlisterille. Hyvä sekin, paperit pysyvät oikeassa paikassa koko ajan.

Sähköinen tietojärjestelmä tarjoaa monia etuja paperikertomukseen verrattuna.

Noin kerran kuussa toistuvat käyttökokokset ovat sietämättömiä, koska työmme kohde on ihminen = potilas..

Juttelin taannoin Ruotsin meteorologian laitoksen atk-asiantuntijan kanssa ja kerroin murheistamme. Hän selvitti miten heillä asia hoituu: heillä on iso tietojärjestelmä joka mm. kerää ympäri maailmaa satelliiteilta säätietoja. He kokoavat ennusteita jatkuvasti eri tilaajille. Hän pyörittää rinnatusten kahta samanlaista järjestelmää: toinen on käytössä, toinen vierellä.

Päivitysten tullessa ne laitetaan siihen seisovaan joka koekäynnistetään, ja kas, aina se aluksi kaatuu. Sitten päivityksiä tarkistetaan ja käynnistetään, ja taas se kaatuu.

Näin tehdään niin monesti, ettei enää kaadu. Vasta sitten päivitykset ajetaan toimivaan versioon. On kuulemma ihan loogista, että aluksi kaatuu, siksi siihen varaudutaan.

Miksi näin? Koska he myyvät sääpalveluja ostajille ja näistä palveluista on ankara tarjouskilpailu. Heillä ei ole varaa myydä ei-oota.

En ole ole atk-asiantuntija, mutta em. mallista voisi olla hyötyä meilläkin.

Järjestelmät on saatava toimimaan katkoksi, ne aiheuttavat valtavasti vaivaa kun tietoja tallennetaan paperilapuille ja sitten niitä siirrellään tiedostoihin, kun masiinat taas toimivat. Mielestäni tähän ei ole organisaatiossamme panostettu tarpeeksi.

Jukka Sipilä
apulaissyliäkäri
korvaklinikka

KUVA: SAULI LAINE

"Hyvä ruoka, levollinen mieli!"

Jaana Levo,
ruokahuoltopäällikkö,
VSSHP

Tero Ylitalo

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ruokahuoltopäällikkö Jaana Levo pitää huolen, että henkilökunnalle on tarjolla maukasta ja terveellistä ruokaa ympäri vuorokauden.

Tällä hetkellä Levon vastuulla on kantasairaalaan sekä Paimion ja Raision sairaaloiden ruokahuolto kokonaisuudessaan. Tulevaisuudessa pyritään siihen, että myös Halikon, Loimaan ja Salon yksiköt ovat saman esiliinan alla.

- Tämä ei kuitenkaan tarkoita esimerkiksi ruokalistojen yhdenmukaistamista, vaan jatkossakin pyritään säilyttämään jokaisen yksikön omailemisyys, Levo sanoo ja jatkaa hieman kärjistäen

- En halua tarjota ketjuruokaa. Se maistuu niin samanlaiselta, ettei asiakas aina edes tiedä missä kaupungissa on.

Tuotekehitystä ja traditioita

Tuotekehityksellä on tärkeä rooli päivittäisen toiminnan ohessa. Uudet reseptit päätyvät reseptitietokantaan, missä ne ovat kaikkien ruoanvalmistajien saatavilla. Uutuustuotteita lisätään ruokalistoilta vähintään kerran vuodessa; runkoruokalistoja kuitenkin päivitetään nopeammalla syklillä vaihtelun takaamiseksi.

- Ateriakokonaisuuksista pyhimpään ei kuitenkaan pidä koskea: hernekeittoa ja pannukakkua ei tule missään olosuhteissa erottaa toisistaan, Levo naurahtaa.

Koska koko piirin yhtenäistäminen on vielä kesken, erojakin löytyy.

- Meillä on kolme lounasvaihtoehtoa, kasvis-, normaali- ja kevytlounas. Suurin ero yksiköiden välillä löytyy kevytvaihto-

ehdosta, tai paremminkin rajanvedosta mikä on kevyttä ja mikä ei. Toisen mielestä esimerkiksi laatikkoruokat menevät vielä kevyt-nimikkeeseen alle, kun toiselle kevyt-termi tarkoittaa sosekeittoa. Tähän toivon saavani yhtenäisempää linjaa jatkossa, jotta yksiköiden välillä liikkuva henkilö saa aina samantasoista ruokaa yksiköstä riippumatta, kiteyttää Levo suurimmat eroavaisuudet piirin ruokahuollon sisällä.

Monessa mukana

Vanha klisee siitä ettei ole kahta samanlaista päivää, pitää hyvin paikkansa myös Levon kohdalla.

- Ruokahuolto-organisaation johtaminen on erittäin monipuolista, koko ajan sattuu ja tapahtuu. Nytkin työn alla on muun muassa kolme eri rakennushanketta, joten myös vastaavan rakennusmestarin viittaa tässä joutuu aika ajoittain sovittelemaan, heittää Levo hymy suupielissään.

Piirin ruokahuollossa työskentelee yhteensä noin 200 ihmistä ja Levon mukaan henkilöstön hallintakin on oma taiteenlajinsa.

- Henkilökunnan merkitystä ei voi lii- kaa korostaa ja henkilöstön kannustaminen on äärimmäisen tärkeää. Motivointiin tulen panostamaan myös jatkossa paljon, jotta meillä työskentely koetaan etuoikeutena.

Lopuksi Levo lähettää terveisiä koko henkilökunnalle:

- Toiveeni on että jokainen työntekijä toimisi sairaalaruonan mannekiinina vaalimalla terveellisiä ruokailutottumuksia. Annoskoko voi aina säädellä, samoin kasvisen ja hedelmien määrää. Me puolestamme pidämme huolen siitä, että sopivia vaihtoehtoja on aina tarjolla, tarvittaessa vuorokauden ympäri.

Ei herunut ruokaloista aterioita alehintaan, sillä viime Hospitaalissa tarjotut hinnat olivat "vanhasia". Oikea hinta on tietysti 5 euroa/lounas ja 2,5 euroa/kevytateria henkilöstöltä. Kevään mittaan näiden väliin rakennetaan vielä sekä hinnaltaan että ruokaisuudeltaan puolimaihin asettava vaihtoehto.

Mikko Pietilä,
Tuija-Riitta Reiman-Vanne
ja Sirpa Hirvisuo rakensivat
osastolleen toimivat tulos-
palkkiokriteerit.

Osasto 027 tyytyväinen tulospalkkiokokeiluun

Markku Näveri

– Lähtömme tulospalkkiokokeilun pilot-tietyksiköksi kävi aika kivuttomasti. Harvoille epäilijöille vakuutettiin, että kannattaa toki katsoa, mitä irti saadaan, jos ja kun kehitämme omaa työtämme ja teemme sen mahdollisimman hyvin. Ja siitä kun vielä maksettaisiin normaalipalkan päälle. Näin tiivistää TYKSin sisätautien klinikan invasiivisen kardiologian osaston (027) erikoislääkäri **Mikko Pietilä** kiteyttäen samalla sen, mistä tulospalkkauksessa pitkälti on kyse.

Röntgenhoitaja **Sirpa Hirvisuo**, laboratoriohoitaja **Tuija-Riitta Reiman-Vanne** ja **Mikko Pietilä** ryhtyivät kehittämään mittareita, joilla sitten seurattiin asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mittarit kehitettiin Teknillisen korkeakoulun konsultin esimerkkien pohjalta, mutta helppoa se ei ollut, Pietilä paljastaa: – Ne eivät sopineet kovin hyvin sairaalayhteisöön, joten soveltamista ja opettelemista oli kylliksi. Oleellista liikkeelle lähdettäessä oli toiminnan tehokkuuden ja osaston toimintamuotojen mahdollisimman tarkka kuvaus.

Kaikki ammattiryhmät mukaan

Mikko Pietilä painottaa sen tärkeyttä, että osaston tai yksikön johto samoin kuin jokaisen ammattiryhmän edustaja on mukana mittareita miettimässä. Hyvät mittarit eivät voi kuvastaa esimiesten käsitystä

kunkin työn suorittamisesta, vaan ohjenuorana on objektiivisuus. Ihanne olisi, jos kaikki voisivat kokea vaikuttavansa mittareihin. Mittaaminen ei kuitenkaan saa olla itsetarkoitus eikä siihen saa haaskata liiaksi aikaa, sillä se syö toiminnan tehokkuutta. Avainasemassa on tiedotus: yhteisten tavoitteiden ja pelisääntöjen on oltava kaikkien tiedossa.

Paitsi oman henkilöstön vähäisiä epäilyjä urakkaan ryhdyttäessä piti hälventää myös vuodeosaston pelkoja: entä jos osaston toiminnan tehostumisesta koituu lisätyötä myös vuodeosastolle? Toisin kävi: – Meillä lisääntyi, muualla väheni, Pietilä todistaa.

Osasto 027 on toimenpide- ja tutkimusosasto, jonka työsarkaa ovat mm. sepelvaltimoiden varjoainekuvaukset sekä pallolaajennukset. Tulospalkkiokokeilun myötä otettiin katetrisaatioissa käyttöön rannevaltimoreitti perinteisen nivusvaltimoreitin sijaan. Tämän seurauksena potilaat pääsivät toimenpiteen jälkeen heti jalkeille, kotiutuivat nopeammin, jälkiseurannan tarve supistui ja vaikeiden verenvuoto-ongelmien riski pieneni. Potilaat ovat aiempaa tyytyväisempiä, Mikko Pietilä summaa.

Osaston potilaat tulevat pääosin suoraan aluesairaaloista, ja tavoitteeksi asetettiin, että heidät voitaisiin palauttaa mahdollisimman nopeasti takaisin lähettäneeseen sairaalaan. Mittarit osoittavat tämän uusien toimintatapojen ansiosta toteutuneen.

Toiminnan kehittämiseksi lanseerattiin myös asiakastyytyväisyyskysely, jonka kohteina olivat sekä potilaat että lähetettävät lääkärit.

Yksimielinen jatko

Kun viime vuosi pantiin pakettiin, osasto 027:n ”kirjanpito” kertoi, että tulospalkkiokokeilun tavoitteet saavutettiin sataprosenttisesti. Jotkut jopa epäilivät, että rima asetettiin liian matalalle, mutta tämän Mikko Pietilä torjuu. Kun yksi mittareista oli toimenpidemäärä, siitä on päätetty luopua, koska osasto ei luonteensa vuoksi voi itse sanottavasti siihen vaikuttaa. Lisäksi osasto on Pietilän mukaan muutenkin jo vuosia ”käynyt ylikierroksilla, mittarit punaisella” – ja on saliajan käytöllä mitattuna jo nyt valtakunnan tehokkain alallaan.

Mikko Pietilä näkee tulospalkkauksen parhaimmillaan oivana johtamisen työvälineenä, ja lisäporkkanana se tuo uusia, järkeviä toimintatapoja. Osasto 27:n henkilöstön kokemukset ensimmäisestä vuodesta olivat niin positiiviset, että tänä vuonna päätettiin yksimielisesti jatkaa. Tosin rikastumaan ei päästy: parhaimmillaan rapsahti normaalipalkan päälle vajaan kuukausipalkan verran. Palkitsevampaa olikin, että kokeilu kannusti oman työn ja toiminnan sujuvuuden kehittämiseen. Oma ammattitaito kehittyi, samoin koko hoitoprosessi, josta edun korjasivat myös potilaat.

TYKSLABissa tulospalkkio kaikille

Sairaanhoidopiirin henkilöstöstrategian mukaan tulospalkkauksen nykyisiä muotoja pitää kehittää ja siitä pitää käynnistää uusia kokeiluja. TYKSLABin strategia vuodelta 2004 sisälsi osaamiseen liittyvän kannustavan palkkajärjestelmän kehittämisen. TYKSLABin johtokunta päätti 22.8.2005 kannustavan palkkajärjestelmän periaatteista, jotka käsittivät sekä ”vuoden menestyjä” -kannustepalkinnon että tulospalkkauksen.

Tulospalkkausta lähdettiin kokeilemaan TYKSLABissa myös siksi, että laboratorion palveluiden kysynnän kasvu budjetoitiin vuodeksi 2006 varsin varovasti. Henkilökunnan kannalta oli kohtuullista, että talousarviota suuremmasta työmäärän lisääntymisestä voitaisiin osa korvata tulospalkkiolla.

Tulospalkkiona voidaan maksaa virkaehtosopimuksen mukaan osa hyödyistä, jonka kuntayhtymälle voidaan todeta koituvan tuloksellisuuden parantumista. Tuloksellisuus voi parantua sen takia, että samoilla voimavaroilla tuotetaan enemmän palveluita tai samat palvelut voidaan tuottaa vähemmän voimavaroilla. Tulospalkkiojärjestelmässä on oleellista, että toiminnalle määritellään laadullisia kriteerejä, joilla varmistetaan, ettei palvelun laatu huonone. Sellaisiksi vuonna 2006 TYKSLABissa valittiin lääkäriasiakkaiden tyytyväisyys ja potilaiden odotusaika näytteenottoon.

Tavoitteet ylittyivät

TYKSLABin vuoden 2006 talousarvio tehtiin olettamalla, että palveluiden määrä kasvaisi 3,5 % vuoteen 2005 verrattuna. Uusia virkoja ja toimia ei perustettu. Vuoden 2006 lopussa palveluita oli tuotettu 4,6 % enemmän kuin vuonna 2005. Näytteenottoja oli 2,1 % (14 946 kpl) enemmän kuin vuonna 2005. TYKSLABin henkilöstökulujen toteuma oli 98,9 % talousarviosta. TYKSLAB alensi lisäksi hintojaan elokuussa 2006 siten, että alenemaksi koko vuoden osalta tuli 3,9 %.

Palveluihin tyytyväisten terveyskeskuslääkärien osuuden tavoitteeksi oli asetettu 84 % ja sairaalalääkärien osalta 90 %. Molemmissa tavoitteet ylittyivät; vastaavat osuudet lokakuussa 2006 olivat 98 % ja 97 %. Ajanvarauksella näytteenottoon tulleilla potilailta yli 10 minuuttia odottaneiden osuus oli 7 % (vaatimus alle 12 %) ja ilman ajanvarausta tulleilla yli 30 minuuttia odottaneiden osuus oli 15 % (vaatimus alle 20 %).

Johtokunta päätti maksaa koko TYKSLA-Bin henkilökunnalle tulospalkkiota asetettujen tuloksellisuustavoitteiden ylittämisestä 50 % vuodelta 2006 kertyneestä 433 779 euron tuloksesta. Käytännössä tämä tarkoitti 2.4 % vuoden palkkasummasta.

Tavoitteemme on paras palvelu, ei taloudellinen tulos. Taloudellinen tulos mahdollisti palkkion maksun, mutta laatuavoitteiden saavuttaminen oli palkkion maksamisen ehtona. TYKSLABissa lähdettiin siitä, että tulostavoitteen ylittäminen riippuu kaikkien työpanoksesta, ja siksi tulospalkkio kuului kaikille TYKSLABin työntekijöille.

OP Lehtonen
toimitusjohtaja, TYKSLAB

Tulospalkkio-kokeilut hyvässä vauhdissa

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä tulospalkkauksen tavoitteena on kannustaa toiminnan kehittämiseen sekä parantaa toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Lisäksi tavoitteena ovat henkilöstön motivointi, sitouttaminen ja yhteistyön lisääminen.

Tulospalkkiot ovat peruspalkkaa täydentäviä rahallisia lisäpalkkioita, jotka perustuvat aikaansaannokseen, eivätkä nosta palkkatasoa pysyvästi. Perusteena on tavoitteiden saavuttaminen tai niiden ylittäminen, joita mitataan ennalta sovitujen kriteereiden perusteella.

Kuntasektorilla tulospalkkiot ovat enintään 5 % tulosyksiköiden palkkasummasta.

TULOSPALKKIOYKSIKÖT 2006

- TYKSLABin sisätautien klinikan invasiivisen kardiologian osasto 027 (jatkaa 2007)
- TYKSLABin sisätautien klinikan reumasairauksien osasto 018 (jatkaa 2007)
- Tykslab (jatkaa 2007)

Uudet tulospalkkioyksiköt 2007

- TYKSLABin neurologian klinikan vuodeosastot 710, 711 ja 712
- TYKSLABin ortopedian ja traumatologian klinikka
- TYKSLABin teknisen huollon tulosyksikön työhuoneet: lääkintä-, IV-, metalli-, sähkö- ja rakennushuolto (mukana myös Paimion ja Raision sairaaloiden yksiköt)
- Psykiatrian tulosalueen aikuispsykiatrian yksikön Raision sairaalan psykiatrian poliklinikka P781

Muista ilmoittaa, kun sattuu ja tapahtuu

– turvaat mahdollisuutesi vakuutuskorvaukseen

Markku Näveri

Pykälien mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Sen on myös järjestettävä työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Työsuojelu- ja työterveyspalvelut panostavat työpaikoilla erityisesti tapaturmien ja ammattitautien ennaltaehkäisyyn.

Vahinko tulee kuitenkin harvoin kello kaulassa. Siksi työnantajat ovat velvollisia vakuuttamaan työntekijänsä työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstön vakuutusvastuusta huolehtii Tapiola. Viime vuoden loppuun asti yhtiönä oli If. Toimistosihteerin Berit Ekman kertoo, että tapaturmat ja ammattitaudit, jotka ovat ilmenneet ennen vuodenvaihdetta hoidetaan kuitenkin Ifissä. – Keskenäisiä asioita on aika paljon, jotkut vuosiakin vanhoja. Valituksia tehdään ja paperisotaa käydään joskus pitkiäkin aikoja.

Sh-piiriin kaikilla sairaaloilla ja tulosalueilla on oma vakuutusensa ja niillä kussakin sairaalassa oma vastuuhenkilönsä, joka käsittelee tapaturmailmoitukset ja hoitaa asioita vakuutusyhtiön kanssa. Näistä informoidaan tuoreessa yleiskirjeessä.

Mitä kattaa – mitä ei?

Vakuutusyhtiölle ilmoitettavia työtapaturmia (veritapaturmat pois lukien) sattuu piiritasolla vuosittain parisen sataa, kertoo sh-piirin suojelupäällikkö. Ne ovat enimmäkseen lieviä, kaatumisten, liukastumisten ja potilaiden tai esineiden nostojen aiheuttamia venähdyksiä ja nyrjähdyksiä. Sellaisia väkivaltatapauksia, joista esitetään korvausvaade vakuutusyhtiölle, on kymmenkunta vuodessa. Näistä puolet johtavat korvauksiin. Jalo heittää mietittäväksi myös kysymyksen, kuka korvaa väkivaltatilanteiden henkiset naarmut, jotka ovat usein fyysisiä syvemmät.

Paitsi työssä, työpaikalla sattuvia tapaturmia vakuutus kattaa myös ruokatautit sekä työ- ja kotimatkat. – Heti kun työhön lähtiessä kotiovi sulkeutuu, vakuutus astuu voimaan. Samoin säännöllinen poikkeaminen päiväkotiin ja kauppaan matkan varrella sallitaan, mutta shoppailemaan ympäri kaupunkia ei kannata lähteä, sillä jos silloin jotain sattuu, sitä ei työmatkavakuutus korvaa, Berit Ekman opastaa.

Vakuutus on voimassa myös koulutus- ja muilla matkoilla, jotka ovat työnantajan määräämiä, mutta silloinkin tilaisuuksien aikana ja matkoilla majoitustiloihin. Jos illalla tanssin pyörteissä käy huonosti tai kompuroi hotellin portaissa, omaan piikkiin menee.

Jos ollaan edustamassa sh-piiriä tai sairaalaa jossain urheilukilpailussa, Berit Ekman neuvoo ottamaan oman vapaa-ajan vakuutuksen, sillä näissä sattuvia tapaturmia työnantajan vakuutus ei kata. Vapaa-ajan tapaturmia ei myöskään hoideta työterveyshuollossa.

Huolellisuutta neurologien käsittelyyn

Oma lukunsa ovat veritapaturmat, jotka ovat tyypillisiä sairaalatapaturmia ja joita sattuu kutakuinkin yhtä paljon kuin muita tapaturmia yhteensä. Esim. TYKSissä niitä kirjattiin vuonna 2005 lähes 190. Osastonhoitaja Pirkko Mäkelä TYKSLABin työterveysasemalta peräänkuuluttaa huolellisuutta neurologien käsittelyyn, sillä kovin usein tapaturmat ovat aiheutuneet silkasta huolimattomuudesta. Tartunnoilta on toistaiseksi välttytty, ja vaikka henkilöstö onkin rokotettu, se ei poista C-hepatiittiä tai HIV-riskiä, Mäkelä muistuttaa. Siksi veritapaturman satuttaessa onkin aina otettava heti yhteys työterveyshuoltoon tai päivystysaikaan ensiapupoliklinikalle. Veritapaturmia varten sh-piirissä on oma, intranetistä löytyvä ohjeistus.

Ammattitautiepäilyjä kirjataan vuosittain kymmenkunta. Laki määrittelee tarkoin ammattitautien kriteerit, ja joskus työntekijän on vaikea ymmärtää, ettei hänen vauvaansa hyväksyttyä työperäiseksi ammattitautiksi. Jos itse epäilee jotain sairautaan tai oireitaan työperäiseksi, pitää ottaa yhteyttä omaan työterveyshuoltoon tutkimusten käynnistämiseksi, Pirkko Mäkelä neuvoo.

• Vuonna 2005 vakuutusyhtiölle ilmoitettuja työtapaturmia sattui VSSHP:ssä 217 kpl.

Niistä aiheutui työstä poissaolopäiviä 2307. • Ammattitauteja ilmoitettiin 8 tapausta, joista aiheutui 95 työstä poissaolopäivää. • Tapaturmista aiheutuu vammoja, joiden seurauksena menetetään noin 10 henkilön koko vuoden työpanos. Tapaturmien seuraukset ovat ohimeneviä vammoja. Pysyvään invalideettiin johtaneita tapaturmia ei ole viime vuosina tapahtunut. • Vapaa-ajallakin sattuu tapaturmia, ja niiden seurauksena menetettiin 1865 työpäivää. • Sairauspäiviä oli 108 356. Tähän verrattuna tapaturmamenetykset ovat melko pieniä. • Työtapaturmalla tarkoitetaan työntekijälle työssä, työmatkalla tai työnantajan asiolla ollessa sattunutta tapaturmaa. Tapaturma on nopea tapahtuma, joka tulee yllättäen ja ennalta arvaamatta. • Ammattitauti on sairaus, joka työssä todennäköisesti on pääasiallisesti aiheutunut työssä esiintyvistä fyysisistä, kemiallisista tai biologisista tekijästä.

Henrik Jalo, suojelupäällikkö

LISÄTIETOA:

Intranet: Henkilöstöasiat > työsuojelu

Sisäiset palvelut > työterveysasema (TYKS)

Henkilöstöasiat > työterveyshuolto (muut sairaalat)

Internet: Palvelut > ohjepankki > tietoa ammattilaisille > sairaalahygienia

FOTO: MATHIAS LUTHER

Marianne Routamaa diskuterar en problematisk och vanlig smittokälla, tangentbordet på ronddatoren, med primärskötare Päivi Ståhlström

Noggrannhet lönar sig i kampen mot mikroberna

Mathias Luther

Brandsoldat, detektiv, renhållningshjon. Hygienskötaren är allt på en gång. Den lilla enheten på en handfull personer vid ÅUCS enhet för infektionsbekämpning och hygien visar att det kanske lönar sig att satsa lite extra på detektivjobbet.

Folkhälsoinstitutets statistik från i fjol talar ett väldigt tydligt språk. När det konstaterades nästan 26 av MRSA (meticillinresistent *Staphylococcus aureus*) per 100 000 invånare i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt, nästan 32 i Satakunta och över 57 i Tammerfors universitetssjukhus så var det knappt sju (7) fall per 100 000 invånare i Egentliga Finlands universitets-sjukhusdistrikt.

– Jag tror att vi är noggrannare än någon annan. Vi granskar den smittade patientens alla vårdperioder och kontakter ett eller två år bakåt i tiden, såvitt vi inte hittar någon färskare bakterieodling som visar att patienten varit negativ. De flesta andra går på sin höjd några veckor bakåt i tiden, säger **Marianne Routamaa**, avdelningsskötare på enheten för sjukhushygiene och bekämpning av infektioner.

Hygienheten kartlägger i vilket rum den drabbade patienten har vårdats, vilka andra patienter som låg i rummet, vilken personal som deltog i vården – också på hälsostationer och vårdhem. För de patienter som varit i kontakt med den smittade sätts varningsflaggor i Miranda (patientjournalen).

Nästa gång de här patienterna tas in för vård skall de genast isoleras och prover tas så att man kan utesluta eller konstatera smitta. Varningarna går också till kretssjukhusen och till berörda hälsocentraler.

När man går så långt tillbaka så hittar man ibland flera hundra som kan ha exponerats för smittan.

Nu utreder hygienheten också automatiskt alla positiva svar i laboratoriets register. Tidigare gjordes det bara då laboratoriet tog kontakt.

Bland annat av den orsaken har det blivit flera utredningar, i fjol 253 jämfört med 176 året innan.

Hela distriktet

Men statistiken pekar också på en verklig ökning av antalet infektionsfall, inte bara på bättre undersökningsmetoder.

– Problemet förvärras i framtiden, tyvärr, säger Marianne Routamaa.

I hygienhetens årsberättelse för i fjol noteras till exempel att mängden bärare Gram-negativa multiresistenta bakterier ökade samtidigt som MRSA-patienterna minskade.

Hygienheten begränsar inte sitt arbete till sjukhusen och hälsocentralerna. I fjol gjorde enhetens personal sammanlagt 182 besök på socialvårdens olika inrättningar för att granska rådande hygienpraxis och samtidigt sprida information.

Liksom radioaktiv strålning så respekterar inte heller infektioner några organisationsgränser. Det enda förnuftiga är att se hela distriktet som arbetsfältet, säger Routamaa.

Den mycket fina situationen i distriktet är anmärkningsvärd också för att infektionsenheten är så liten – två infektionsläkare, Marianne Routamaa och tre skötare till plus en projektanställd skötare och en sekreterare. Det är klart under den internationella normen som säger att det borde vara en hygienskötare per 100-150 bäddplatser. Det är mindre än i Björneborg och ungefär lika många som i Tammerfors, som har ett mycket sämre resultat.

Våren och fåglarna

Winston Churchills ord om "aldrig har så många haft så få att tacka för så mycket"

kan också bli kusligt aktuella om den internationella smittosituationen försämrar drastiskt, om fågelinfluensan internationellt förorsakar en pandemi. Hygienheten vid ÅUCS utgör kärntruppen i de arbetsgrupp som gjort landskapets beredskapsplan för en pandemi – överläkaren **Reijo Peltonen** är ordförande, Marianne Routamaa sekreterare.

Deras första beredskapsplan blev klar i juni i fjol men den uppdateras fortfarande. Den väntar ännu på en del politiska beslut om hur mycket pengar som skall satsas på skyddsutrustning innan man vet om en pandemi bryter ut. Routamaa befarar att det är för sent och i alla fall mycket dyrt att försöka köpa utrustningen sedan när också alla andra behöver den.

Men något kan göras och det har arbetsgruppen gjort. Den har låtit göra en informationsvideo för personalen och med den har man i november och december gjort en turné till kretssjukhusen för att hålla informationer. En viktig poäng är att visa hur man klär på och av sig skyddsutrustningen.

– Då sars (svår akut respiratorisk sjukdom) var aktuell i Kanada blev somliga smittade då de kom ut och tog av sig skyddsutrustningen slarvigt, lättade som de var efter att ha klarat besöket hos patienten.

Besöken fortsätter nu på hälsocentralerna i distriktet. En HVC per vecka är takten.

SANASTOA:

detektiv – salapoliisi

renhållningshjon – puhtaanapidon palkollinen

smitta – tartunta

vårdperiod – hoitojakso

bekämpning – torjunta

multiresistent – moniresistentti

beredskapsplan – valmiussuunnitelma

praxis – käytäntö

Handspriten doseras med armbågen.

Fingertopparna skall blötas ordentligt och tillräckligt länge i vätskan

Gnid in medlet ordentligt också mellan fingrarna och på båda tummarna.

Handspriten är inte farlig

Handhygien är fortfarande sjukvårdens bredaste front mot mikroberna. För personalen skall det vara självklart att använda handtvätt eller desinfektion alltid när det behövs och att instruera patienterna om hur man gör.

Tvätt med vatten används bara om händerna är synbart smutsiga och efter WC-besök. Annars är det handsprit, alltså alkoholbaserat desinfektionsmedel som rekommenderas.

Patienterna som kommer till avdelningen skall också få hygienarbetsgruppens broschyr och handgripliga instruktioner i när och hur de skall desinficera händerna.

Minns tummetott

Medlet doseras till exempel med armbågen (se bilderna). Viktigt är att fingertopparna blötas ordentligt – en nagel kan gömma lika många mikrober som Finland har invånare.

Medlet skall också masseras in mellan fingrarna och runt tummarna.

Marianne Routamaa som gjorde sin pro gradu på handhygien säger att det visat sig att folk vanligtvis slarvar med den ena tummen, den som blir överst då man knäpper händerna. Uppmärksamhet hjälper.

Hon påpekar också att det inte finns någon orsak att dra sig för att använda handspriten.

– Den är väl tolererad, och tack vare att den innehåller glycerin så torkar den ut huden mycket mindre än om man tvättade med vatten.

Och farhågorna för att spriten i medlet ens på lång sikt skulle förorsaka några hälsorisker säger Marianne Routamaa att forskningen har vederlagt.

– Att den skulle ge leversjukdomar är nog rena amsagorna.

KUVA: PASI PÖRSTI

Yli 30 vuotta päiväkotipalveluja

Markku Näveri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä on henkilökunnan pikkumuksuille tarjolla päiväkotipalveluja ikään kuin sairaaloiden puolesta Turussa, Paimiossa ja Loimaalla

Nappulan päiväkotiyhdistys ry perustettiin vuonna 1977 palvelemaan Loimaan aluesairaalan tarpeita. Samana vuonna yhdistys perusti Nappulan päiväkodin, joten meneillään on juhluvuosi. Päiväkoti on tarkoitettu ensisijaisesti sairaalan työntekijöiden lapsille, mahdollistamaan osaltaan vanhempien työssäkäynnin ja tukemaan kotikasvatusta. Aluksi Nappula toimi Loimaan terveyskeskukselta vuokrauissa tiloissa, mutta viitisen vuotta sitten se sai tilat sairaalan vanhoista lääkäreiden asunnoista.

Nykyisin päiväkoti toimii kodinomaisessa kaksikerroksisessa huoneistossa. Alakerrassa on pienten ryhmä ja yläkerrassa ovat esikoululaiset ja väliryhmä. Paikkoja on yhteensä 25.

Nappulaan on mahdollista hakea lapsiaan myös muiden kuin sairaalassa työskentelevien, jos tilaa on. Hakuaika ja menettelyt ovat samaan aikaan ja samanlaiset kuin muihinkin Loimaan päiväkoteihin. Samoin hoitomaksut ovat samansuuruisia ja samoin perustein määräytyviä. Yhteistyökumppanina toimii Loimaan kaupunki rahoittaen päiväkodin toimintaa. Päiväkotiyhdistyksen jäseniä ovat lasten vanhemmat. Yhdistys ei kerää voittoa päiväkotitoiminnasta.

Päiväkodissa on viisi työntekijää, kaksi lastentarhanopettajaa, yksi lastenhoitaja ja 2 päiväkotiapulaista. Kaksi työntekijää on ollut mukana alusta asti ja yksi yli 25 vuotta. Päiväkodin toimintaa ohjaa yhdistyksen johtokunta, joka koostuu lasten vanhemmista. Näin heillä on mahdollisuus tutustua lähemmin päiväkodissa annettavaan hoitoon ja vaikuttaa toimintaan.

Vieressä sijaitsevan Loimaan Keskuskoulun kanssa tehdään yhteistyötä: lapset pääsevät kerran viikossa koulun jumppasaliin liikkumaan ja luistelutaitoja voi harjoittaa koulun kentällä.

NAPPULA

Vapaudenkatu 12 A, 32200 Loimaa
Vt. johtaja Karoliina Savolainen,
puh. 761 3350
Loimaan kaupungin päiväkotipalvelut:
www.loimaa.fi

Tyksiläkin juhlii

Myös Tyksilän päiväkoti on aloittanut toimintansa vuonna 1977, joten meneillään on Loimaan tapaan juhluvuosi. Virallinen juhlapäivä oli 14. maaliskuuta. Toimintaa ylläpitää Päiväkotiyhdistys Tyksilä ry,

KUVA: SAILA MYLLYKYLÄ

jonka hallitukseen kuuluu mm. nykyisten tai aiemmin hoidossa olleiden lasten vanhempia sekä kaksi TYKSin määräämää edustajaa.

Tyksilällä on ostopalvelusopimus Turun kaupungin kanssa. Lapsia valittaessa etusija on aina TYKSin työntekijöiden lapsilla. Mikäli paikkoja jää, voidaan hoitoon ottaa myös muita lapsia.

Päiväkodissa on kolme ryhmää: 0-2-vuotiaat Kultasiivet, 2-4-vuotiaat Sinisiivet ja 4-6-vuotiaat Nopsasiivet. Esiopetusikäisiä on vuosittain noin 10 lasta. Paikkoja on kaikkiaan noin 54 lapselle.

Turun kaupunki perii lasten vanhemmilta hoitomaksun. Se on samansuuruisen kuin kunnallisissa päivähoitossa.

Vakiintuneita vanhempien ja päiväkodin yhteistyömuotoja ovat mm. päivittäiset keskustelut, kirjalliset tiedotteet, retket, juhlat, vanhempainillat ja järjestetyt keskustelut vanhempien ja hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan henkilökunnan kanssa.

Toiminnan lähtökohtana on valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, jonka perusteella on laadittu Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. Tyksilän oma varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu molempien edellisten pohjalta.

Musiikinopettaja käy kerran viikossa antamassa musiikkileikkikouluopetusta. Esiopetusikäisillä musiikkileikkikouluopetus on soitinvalmennusta, joko nokkahuilulla tai kanteleella. Kustannukset musiikkileikkikouluopetuksesta jaettuna vanhempien ja päiväkotiyhdistyksen kesken. Osallistuminen on vapaaehtoista.

Hakemuslomakkeen Tyksilään saa Turun kaupungin Internet-sivuilta. Hakuohjeita on myös TYKSin Internet-sivulla, jossa Tyksilällä on oma sivunsa.

TYKSILÄ

Paljetie 2, 20520 Turku
puh. / faksi: 313 1770
Johtaja Heli Pyy, heli.pyy@tyks.fi
www.tyks.fi/tyksila

POISSAOLOT LAPSEN VUOKSI

KVTES JA TYÖSOPIMUSLAKI VAPAASTI LYHENNETTYNÄ

Työntekijällä on oikeus

Äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaat

- saada vapaaksi työstä äitiys-, erityisäitiys-, isyys- ja vanhempainvapaakaudet.

Hoitovapaa

- saada hoitovapaaat lapsensa hoitamiseksi kunnes lapsi täyttää kolme vuotta.

Tilapäinen hoitovapaa

- saada virka-/työvapaaat hänen äkillisesti sairastuneen alle 10 vuoden ikäisen lapsensa hoitamiseksi, jos muuta hoitoa ei ole saatu järjestetyksi.

Poissaolo pakottavista perhesyistä

- tilapäiseen poissaoloon työstä, jos hänen välitön läsnäolonsa on välttämätöntä perhettä kohdanneen, sairaudesta tai onnettomuudesta johtuvan ennalta arvaamattoman pakottavan syyn vuoksi.

Osittainen hoitovapaa

Työntekijä, joka on ollut palveluksessa kuusi kuukautta 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa hoitamiseksi osittaista hoitovapaaat lapsen toisen perusopetuslukuvuoden päättymiseen asti.

Oikeus palkkaan

Erityisäitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaa sekä poissaolo pakottavista perhesyistä ovat palkkattomia. Äitiysvapaa on palkallista vapaan 72 ensimmäistä arkipäivää, jos työntekijän työsuhde on kestänyt kaksi kuukautta. Tilapäiseltä hoitovapaalta maksetaan palkka enintään kolmelta peräkkäiseltä kalenteripäivältä lapsen sairastumisesta lukien.

KUVA: SAILA MYLLYKYLÄ

Ainoja ja Alvareita

Preitilän päiväkoti toimii Paimion sairaalan alueella Alvar Aallon suunnittelemasa talossa. Päiväkoti sijaitseekin komeasti entisessä yllilääkärin asunnossa. Päiväkodiksi talo on muutettu 1975. Rakennuksen omistaa sairaanhoitopiiri, mutta päiväkoti on Paimion kaupungin ostopalvelupäiväkoti. Niinpä sinne haetaan kaupungin yhteishaun kautta.

Preitilän päiväkoti on 33-paikkainen, ja siellä hoidetaan 1-7-vuotiaita lapsia. Yläkerrassa ovat pienet Ainot ja alhaalla isot Alvarit.

Alun perin päiväkoti perustettiin Paimion sairaalan henkilökunnan lapsille, mutta tämänhetkellä henkilökunnalla ei taida olla pieniä lapsia, koska suurin osa lapsista on muita kuin henkilökunnan lapsia.

PREITILÄ

Ruokolinnantie 28, 21540 Preitilä
Johtaja Hannele Sahlström, puh. 313 4255
preitilan.paivakoti@elisaneet.fi
Paimion kaupungin päiväkotipalvelut:
www.paimio.fi

Kättilö on kättilötyön ja naisten-
tautien hoitotyön asiantuntija
seksuaali- ja lisääntymis-
terveyden sekä -sairaanhoidon
alueella.

Kättilöt työskentelevät äitiyspoli-
klinikkoilla, synnytys- ja lapsivuo-
deosastoilla sekä naistentautien
osastoilla ja poliklinikoilla.

Koulutus: sosiaali- ja terveystieteiden
ammattikorkeakoulututkinto,
hoitotyön koulutusohjelma,
kättilö (AMK).

Kättilöitä on VSSHP:ssä 109.

KUVA: JOUKO LAHTI

Ammattina kättilö

Kaisa Teuri: Kättilön työ on vaativaa, palkitsevaa ja hengeltään peruspositiivista.

Jouko Lahti

Salon aluesairaalaassa on 18 kättilön vakanssia ja synnytyksiä vuositasona noin 700. Vuodepaikkoja naistentautien ja synnytysten yksikössä on 25 kpl. Yksikkö on saanut jokunen vuosi sitten "vauvamyönteinen sairaala"-sertifikaatin laadukkaana toimintansa perusteella.

Kaisa Teuri on tullut vakinaiseksi kättilöksi vuoden 2007 alusta oltuaan tätä ennen sijaisena kaksi vuotta kättilön tehtävissä ja sitä ennen lastenhoitajana ja perushoitajana. Kättilöksi hän valmistui Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiasta vuonna 2004.

– Saatu koulutus vastaa hyvin kättilön työtä. Pitää toimia isolla alueella ja kaikkea ei pysty pelkän opiskelun pohjalta hallitsemaan, mutta tukevan perustan koulutuksesta saa. Käytännön harjoittelu on puolet koulutuksesta. Kättilöt saavat samalla sairaanhoitajan pätevyyden, laillistuksen molempiin tehtäviin, toteaa Kaisa.

Kättilön työhön kuuluu synnytysten, raskaana olevien sekä vauvojen hoito. Lisäksi kättilö hoitaa naistentautipotilaita ja toimii naistentautien poliklinikalla osan työajastaan.

– Säännöllisen synnytyksen voi kättilö hoitaa itse. Jos epäillään, että jotain on vial-

la tai tarvitaan lääkkeellistä kivunlievitystä, kutsutaan paikalle lääkäri, joka ottaa vastuun tilanteesta, selvittää Kaisa. – Yhteistyötä kättilöillä on – gynekologien lisäksi – anestesia- ja lääketieteiden sekä lastenlääkäreiden kanssa. Lastenlääkäri tutkii kaikki vauvat vähintään kerran ennen kotiuttamista. Jos on kyseessä esim. paha raskausmyrkytys tai alle 35-viikkoinen raskaus, joka on päätymässä ennenaikaiseen synnytykseen, lähetetään potilas TYKSiin, hän jatkaa.

– Suurimmassa osassa synnytyksistä on isä mukana, lähellä, äidin tukena. Synnytyksen jälkeen isä voi äidin kanssa hoitaa vauvaa, niin halutessaan, perhehuoneessa. Näin saadaan ydinperheelle rauhallinen tunnelma, kertoo Kaisa. – Kättilö jatkaa synnytyksen jälkeen ohjaamista, miten kotona pärjätään sekä varsinkin miten tärkeä imetys saadaan käyntiin.

Kaisa on viihtynyt työssään tosi hyvin ja

Tunnin ikäinen poikavauva isänsä Kimmo Arviston sylissä sekä kättilö Kaisa Teuri

iloitsee kovasti työnsä monipuolisuudesta. Kättilöhän hoitaa sekä synnytyksiä, synnytäneitä, vauvoja että naistentauteja.

– Näin tuntuma säilyy laaja-alaisesti. Ammatilliseen täydennyskoulutukseen olen päässyt mukavasti ja se on ollut hyödyllistä ja konkreettista.

Kättilön työssä pääasiallinen työväline on oma persoona. Teknisiä ja sähköisiä apuvälineitä ovat mm. sydänäänikone ktg, jolla seurataan vauvan sydänääniä, sekä sähköinen potilaskertomus.

Jaksotyö rajoittaa vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Kuitenkin perheellinen Kaisa ehtii puuhastelemaan hevosten parissa.

Potilasnäkökulmaa Kaisalla on tulossa työhönsä konkreettisesti lisää kesällä, kun oma lapsi syntyy. Onnea!

Metsä- Jukolan talkoot 8.5.2007

Linja-auto talkoisiin lähtee klo 15.30 U-sairaalan päädystä. Talkoisiin osallistuneiden kesken arvotaan yksi vapaa viikko Tunturi-Jukolassa.

Tervetuloa!

Talkooruuan riittävyden takaamiseksi ilmoittautuminen 3.5.2007 mennessä mirja.hovirinta@tyks.fi, puh. 32780.

TERVETULOA LASARETTIMUSEOON

Lasarettimuseo on kevätkaudella auki torstaisin 11.4., 16.5. ja 14.6. klo 14–17, muina aikoina sopimuksen mukaan. Kaikki ovat tervetulleita. Museokäynti on maksuton. Museon osoite: Kiinamyllynkatu 4–8.

Toivomme myös, että tulette kertomaan omista kokemuksistanne sairaalan työntekijänä, potilaana, omaisena tai opiskelijana. Ottakaa siis rohkeasti yhteyttä museonhoitajaan: Eva Koli, puh. (02) 313 0017, eva.koli@tyks.fi

ESITYSAINEISTOJEN JULKAISU INTRANETISSÄ

Sairaanhoitopiirin intranetsivuille on lisätty sivu sähköisessä muodossa olevien esitysaaineistojen julkaisua varten. Sivua löytyy intranetin päävalikon kohdasta Tiedotus > Esitysaaineistot. Fyysisesti aineistot sijaitsevat Y-verkkolevyaseman kahdessa alikansiossa, joihin pääsevät kaikki shp:n työntekijät työkoneiltaan. Intranetsivulla on linkki ko. kansioihin sekä tarkemmat tiedot ja ohjeet aineistojen julkaisusta.

TARKISTAKAA OSOITTEENNE!

Jos olette saaneet Hospitaalin väärällä osoitteella, korjatkaa osoitetieto ilmoittamalla siitä, puhelimitse (02) 313 1103 tai sähköpostilla tiedotus@tyks.fi tai postitse osoitteella Hospitaali, PL 52, 20521 Turku.

HOSPITAALIN TILAUKSEN PERUUTUS

Jos joku ei halua saada Hospitaalia, jakelun voi lopettaa ilmoittamalla siitä jollakin yllä mainitulla tavalla. Meillä on mahdollisuus laittaa henkilön tietoihin "leima" että hänen osoitettaan ei oteta järjestelmästä, joten tilauksen pysyvä peruutus on helppo hoitaa.

Hiljaisuuden retriitti sairaanhoitopiirin työntekijöille

Aika: 30.3.–1.4.2007 perjantai-illasta sunnuntai-iltapäivään
Paikka: Rymättylän Tammilehto Lisätiedot: intranet > tiedotus > henkilöstötiedotteet > sairaanhoitopiiri tai työsuojeluvaltuutettu Pekka Vepsäläinen, puh. 313 1781

AY-TIEDOTTEITA

TYKS SuPer ammattiosasto 607

Sääntömääräinen kevätkokous 12.4.2007 klo 17 ammattiosaston kokous/saunatila, Sirkkalankatu 7

- sääntömääräiset asiat
- ammattiosaston kokous/saunatilan myynti
- muut ajankohtaiset asiat

Tule mukaan vaikuttamaan! Tarjoilua! Ammattiosaston hallitus

SuPerin alueellinen jäsenilta

4.4.2007 klo 18.00-21.00 Sokos Hotelli Hamburger Börs Keskustelun aiheena on valmistautuminen seuraavaan sopimuskauteen. Muut ajankohtaiset aiheet Ilmoittautuminen 29.3.2007 mennessä marja.nieminen@superliitto.fi tai puh. 044 333 0843 Tervetuloa mukaan keskustelemaan!

YLEISKIRJEITÄ

Yleiskirje nro 5/2007, 9.2.2007

Muutos virkojen ja toimien täyttömenettelyssä sekä yhtenäinen ja uusittu hakuilmoitusmenettely ja -aikataulu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä

Yleiskirje nro 6/2007, 23.2.2007

Kliinisen lisätyön tekeminen hoitotakuun toteuttamiseksi vuonna 2007

Yleiskirje nro 7/2007, 23.2.2007

Vuoden 2007 vuosilomat Sekä uudet että vanhat yleiskirjeet löytyvät intranetistä päävalikon kohdasta -> yleiskirjeet.

Soili Kirjonen: Pirstaleista, haastavaa ja kiinnostavaa työtä

Jouko Lahti

Soili Kirjonen aloitti työnsä 1.3.2007 vakinaisena osastonhoitajana Salon aluesairaalan lasten- ja korvatautien yksikössä. Nimitystä edelsi sijaisuus samassa virassa 1.2.2006 alkaen.

Soili on syntynyt 47 vuotta sitten Hali-kossa, päässyt ylioppilaaksi -79 Salon Hermannin lukiosta ja valmistunut sairaanhoitajaksi -83 sekä kirurgian ja sisätautien erikoissairaanhoitajaksi -92. Hänellä on takanaan myös hallinnon ja asiantuntijasairaanhoitajan erikoistumisopinnot, ja parhaillaan on menossa kaksivuotinen johtamisen erikoisammattitutkintoon tähtäävä koulutus. Lisäksi on jatkuvasti lyhyitä ammatillisia täydennyskoulutusjaksoja.

Työni on aika pirstaleista. Siihen sisältyy henkilöstöhallintoa, kehittämistoimintaa, yhteistyötä sairaalan sisällä ja ulkopuolella sekä hoitotyötä. Henkilökuntaa lasten- ja korvatautien yksikössä on 21 ja potilaspaiikkoja 16. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat lasten, keuhkosairauksien ja korvatautien poliklinikat sekä kuulokeskus. Voin hyvin kuvailla työtäni mielenkiintoiseksi ja haastavaksi. – Hallinnollinen työ vie yli puolet ajastani ja toimintani aluesairaalan sähköisen kirjaamisen yhdyshenkilönä on myös osaltaan aikaa vievää, kuvailee Soili. – Tavoitteenahan siinä on kirjaamisen kehittäminen ja yhtenäistäminen. Osallistun myös kaikkien korvapotilaiden hoitoon.

Viihdyn lapsipotilaiden kanssa. He ovat potilaina hyviä ja mukavia. Tyypillisimpiä sairauksia ovat infektiot, allergiat, astmat ja diabetes. Lisäksi on vastasyntyneitä potilaita, joilla on matala veren sokeri, keltaisuutta tai infektiopäilyjä. Lapsipotilaita ovat 0–18-vuotiaat, mutta yksikössä on myös aikuisia korvapotilaita, tälläkin hetkellä kaksi. He ovat yleensä osastolla leikkauksen jälkeisen yön, kertoo Soili. – Osa heistä hoidetaan tosin päiväkirurgisina.

Monipuolinen vastuualue edellyttää osastonhoitajalta vahvaa yhteistyökykyä niin oman henkilöstön, muiden vastuupoliklinikoiden kuin lapsipotilaiden vanhempienkin kanssa. Hehän ovat monasti mukana osastolla lastensa hoidon aikana pidempiäkin jaksoja.

– Meillä on yksikössä hyvä, kehittämismyönteinen henki, mikä heijastuu siinäkin, että täällä on poissaoloja vähän, toteaa Soili tyytyväisenä. – Yhtenä ilon aiheena on myös se, että viime aikoina ei ole enää puhuttu Salon lastenosaston lakkauttamisesta, hän jatkaa. – Toiminta on koko alkuvuoden ollut hyvin vilkasta ja osastolla on ollut täyttä jo monien epidemioidenkin vuoksi.

Soili asuu Perttelissä, Salon naapurikunnassa ja hänellä on kolme omaa, aikuista lasta. Harrastuksina ovat liikunta ja mikäpä muu kuin myös kaksi lastenlasta.

Osastonhoitaja Soili Kirjosta ilahduttaa, että puheet Salon aluesairaalan lastenosaston lakkauttamisesta ovat hiljenneet.

KUVA: JOUKO LAHTI

UUDET VIRAN- JA TOIMENHALTIJAT

TURUN YLIOPISTOLLINEN KESKUSSAIRAALA

Atk-palvelut

Rantala Tuija, atk-koordinaattori .....1.4.

Ensiapupoliklinikka

Gäddnäs Daniel, sairaanhoitaja .....1.3.

Henkilöstöpalvelut

Elomäki Sanna, toimistosihiteeri ..... 15.2.

Huollon palvelut

Lyytinen Aija, toimistosihiteeri .....1.3.

Suomi Reija, ompelija ..... 12.3.

Iho- ja sukupuolitautien klinikka

Ahvamaa Mari, sairaanhoitaja .....1.3.

Kirurgian klinikka

Kauhanen Saila, erikoistuva lääkäri ..... 1.3.

Kotilainen Esa, ylilääkäri ..... 15.2.

Lastentautien klinikka

Anttila Pirjo, erikoislääkäri .....8.3.

Lehtinen Maarit, osastonhoitaja.....1.3.

Neurologian klinikka

Bujupi Mia, sairaanhoitaja.....1.3.

Latvala Marjaleena, apulaisosastonhoitaja...1.2.

Palomäki Sirpa, perushoitaja .....1.3.

Sisätautien klinikka

Länsman Marja-Leena, sairaanhoitaja ..... 1.2.

Ojanen Pirjo, sairaanhoitaja..... 15.1.

Pihkala-Rajanaro Sini, osastonhoitaja ..... 15.3.

Wiberg Kristiina, röntgenhoitaja ..... 1.3.

Synnytys- ja naistentautien klinikka

Blomroos Marianne, sairaanhoitaja ..... 1.3.

TYKS Vakka-Suomen sairaala

Poliklinikat

Verha Elina, sairaanhoitaja .....1.3.

Välikorpi Marjukka, osastonsihiteeri (50 %) ...1.3.

Siivoustoimi

Laine Virpi, laitoshuoltaja..... 16.2.

Sisätautiosasto

Rantapelkonen Marjo, sairaanhoitaja .....1.3.

Välikorpi Marjukka, osastonsihiteeri (50 %) ...1.3.

PSYKIATRIAN TULOSALUE

Nuorisopsykiatrian yksikkö

Multimäki Petteri, erikoistuva lääkäri.....1.4.

TURUNMAAN SAIRAALA

Välinehuolto

Louhe-Rantanen Anne-Maj, välinehuoltaja 1.4.

Ojala Teija, välinehuoltaja .....1.4.

KUVA: PÄIVI MARJOMAA

Ritva Kallionpää tuulettaa Jari Laitalan punnittua 590 gramman ahvensaaliin. Ritva kuuluu miehensä kanssa Metsä-Jukolan aktiivisimpiin kalastajiin.

Rutilus – kerho kaikille kalakavereille

Päivi Marjomaa

Maaliskuinen lauantaiaamu valkeni pilvisenä Turussa. Matkalla kohti Luonnomaata ja Metsä-Jukolaa taivas selkeni koko ajan. TYKSin kalakerho Rutilus oli taas saanut kauniin aurinkoisen kevät-päivän pilkkikisoilleen.

Metsä-Jukolan rannassa meri näytti olevan jo lähes sula. Lähempää katsottuna siellä kuitenkin erottui pilkkiviä hahmoja, jää kantoi vielä hyvin pilkkikisan parikymmentä innokasta.

– Monin paikoin jää on jopa 45 sentin paksuista, mutta päällä saattaa olla toistakymmentä senttiä vettä, kertoi ensimmäisenä rantautunut Mika Helttula. Hänen mukanaan rantaan tepasteli myös kisan nuorin osallistuja, 1,5-vuotias Antton. – Lähdimme miehissä kisaan, äiti jäi yövuoron jälkeen lepäämään. Antton pilkki tunnissa kotiin viemiseksi yli 700 grammaa ahvenia, kehuu isä.

Tule mukaan

Tyksiläisten oma kalakerho, Rutilus, on toiminut jo vuodesta 1998. Kerho järjestää koko henkilökunnalle tarkoitettuja tilaisuuksia eli pilkkikilpailuita maaliskuussa, lasten kalastuspäivät kesäkuun alussa ja sienitapahtuman syksyllä. Pitopaikkana on Metsä-Jukola.

– Lisäksi kalakerholla on omaa toimintaa; matkoja, retkiä, kilpailuja, kalastelua ja saunotaan. Pidämme myös kokouksia, joissa keuhataan ja liioitellaan, kuka on saanut suurimman kalan, nauraa kalakerhon puheenjohtaja Jari Laitala.

– Todellisuudessa olemme hyvin vaatimattomia, kerhokin on nimetty särjen (Rutilus rutilus) mukaan. Jäseniä on noin 100, mutta toivomme mukaan lisää aktiivisia ihmisiä. Kerhossa ei ole jäsenmaksua, innos-

tus ja kalastusvehkeet riittävät, Jari kertoo.

Metsä-Jukolassa on mahtavat kalavedet, joita jokainen tyksiläinen voi hyödyntää.

– Olen saanut ahvenia, kolme ankeriasta, kuhaa, haukea, lahnaa, suutarin, kampelaa, siikaa ja pieniä meritaimenia. Harvinaisin oli varmaankin verkosta saatu villataskurapu, kertoo Jari. Hän kalastaa Metsä-Jukolassa ympäri vuoden.

– Täällä voi myös sienestää, marjastaa ja katsella runsasta lintulajistoa, Jari kehuu. Kesäkuuseen lasten onkikilpailuun odotellaan paljon väkeä, normaalisti paikalla on ollut noin 70 ihmistä.

– Kyllä enemmänkin mahtuisi, onkia ja matoja kyllä löytyy, Jari kutsuu.

Pilkkikisan lämmän tunnelma

Jarin kanssa juttellessamme alkoi muikin porukka vaeltaa aurinkoiselta merenjäältä takkatulen lämpöön. Saunatuovassa oli tarjolla mehua, kahvia, pullaa ja makkaraa. Sauna oli lämpiämässä.

Iloinen nauru kuului tuon tuostakin Jarin punnitessa saaliita. Vaihtelua oli 50:stä 1500:aan grammaan.

Juhani Liski voitti eläkeläisten sarjan, 1,3 kilon saalis koostui kolmesta isosta ahvenesta ja kuhasta. Naisten sarjan voitti Maria Mertamo 1,02 kg kalansaaliilla ja kumppaninsa Pekka Kanto miesten sarjan 1,5 kilolla. Palkintoina oli avokela ja vapa, kakkoset saivat uistinkotelon ja kaikki osallistujat palkittiin aurinkoisella ulkoiluhetkellä ja taatusti hyvällä mielellä.

Alusta saakka kerhossa mukana ollut Erkki Avellan kertoi, että seuraavaksi suunnitelmassa on lähteä neljän hengen joukkueella Mikkeliin Suomen sairaanhoitopiirin SM-kisoihin. Porukalla arveltiin, että Turun vuoro isännöidä SM-kisoja olisi jo vuonna 2009.

HALUATKO JÄSENEKSI? Yhteysttä voi ottaa puheenjohtaja Jari Laitalaan, p. 044 399 2012, jari.laitala@kolumbus.fi, sihteeri Markku Sovaan, p. 040 559 0352, markku.sova@tyks.fi, Mika Helttulaan, mika.helttula@tyks.fi tai Kimmo Jaakkolaan, kimmo.jaakkola@tyks.fi.

TYKSIN SENIORIT RY

Jäseneksi voidaan hyväksyä Turun yliopistollisesta keskussairaala (myös siihen liitetystä Paimion sairaalasta, Raision sairaalasta ja TYKS Kirurgisesta sairaalasta) eläkkeelle jäänyt henkilö. Jäsenyyttä haetaan. Jäsenet hyväksyy hallitus.

Yhdistyksen omat kotisivut osoitteessa www.tyks.fi > Tyksin seniorit ry
Sisältää mm. jäseneksi liittymisohjeet ja kesän retkiohjelman

Huhtikuu 12.4. (torstai) Vuosikokous
klo 13.00–15.00 T-sairaalan auditorio. Sääntömääräiset vuosikokoukselle kuuluvat asiat. Vuosikokouksesitelmä, Heikki Korvenranta: "T-sairaalan 2. vaihe". Videoesitys Tyksin 250-v. juhlista. Kahvitarjoilu alkaa klo 11.30, samoin teatterilippujen jako. Ilmoittautuminen kahvitarjoilua varten 10.4. mennessä.

Kesän retkiohjelma

Toukokuu 10.5. (torstai) Kirkkokierros Vakka-Suomessa
Laitila, Pyhän Mikaelin kirkko, Kalanti, Pyhän Olavin harmaakivikirkko, Uudenkaupungin vanha kirkko, Taivassalo, Pyhän ristin kirkko. Oppaana Martti Perävainio. Hinta 43 €/hlö (ei-jäsen 48 €), sis. linja-autokuljetukset, oppaan palvelut, kahvi ja voileipä aamulla, lounas Uudessakaupungissa. Ilmoittautuminen 30.4. mennessä, maksu 3.5. mennessä, käytä viitenumeroa 1050703. Lähtö klo 9.00 Aurakatu 2. Paluu noin klo 17.00.

Kesäkuu 6.6. (keskiviikko) Retki Kustaviin, Katanpään linnakesaari
Aamukahvit Kustavin Savipajassa, keittolounas Katanpäässä. Käymme Kustavin kirkossa, lähtökahvit Gasthaus Roosassa. Ilmoittautuminen 28.5. mennessä. Maksettava 31.5. mennessä. Käytä viitenumeroa 660709. Hinta 54 €/hlö (ei-jäsenet 59 €). Lähtö klo 9.00 Aurakatu 2

Elokuu 8.8. (keskiviikko) Retki Tampereelle Pyynikin kesäteatteriin
Maalaiskomedia "Mooseksen perintö". 41 € (ei-jäsenille 46 €) sisältää matkan, teatterilipun ja väliaikakahvin. Ruokailu menomatkalla omakustannushintaan Ideaparkissa. Ilmoittautuminen 3.7. mennessä. Maksettava yhdistyksen tilille 5.7. mennessä. Käytä viitenumeroa 880709. Lähtö klo 8.30 Aurakatu 2

16.8. (torstai) Retki Porkkalan entiselle Neuvostoliiton vuokra-alueelle
Käymme myös mm. Eestinkylän maatilapuodissa, Kollsarbyn venäläisellä hautausmaalla ja Kirkkonummen kirkossa sekä Sjunbyn linnassa, jossa oppaana linnanrouva Margareta Segersven. Matkan hinta jäsenille 60 €, ei-jäsenille 65 €, sisältää bussimatkan, paikallisoppaan palvelut, opastukset kohteissa, sisäänkäynti, kahvin ja lounaan. Ilmoittautuminen 31.7. mennessä. Maksetaan 3.8. mennessä. Käytä viitenumeroa 1680704. Lähtö klo 7.00 Aurakatu 2. Paluu n. klo 19

Ilmoittautuminen:
Oili Peltola, puh. 044 0330 773, oili.peltola@pp.inet.fi
Yhdistyksen tili: Osuuspankki Kaarinan konttori 571083-226365

Ritva Mäkelä-Lammi, puheenjohtaja
puh. 040 537 3508
ritva.makela-lammi@dnainternet.net

Inkeri Pitkänen, sihteeri
puh. 044 0330 595
inkeri.pitkanen@gmail.com

Omia polkuja toisten hyväksi Ei mikään peruslääkäri

Päivi Marjomaa

TYKSin anesthesiologian erikoislääkäri **Teemu Elomaa** CV on yhtä värikäs kuin miehen persoonakin.

Muun muassa Loimaan aluesairaalan johtavana lääkärinä, Kongon EUFOR-joukkojen lääkintämajurina ja alusta saakka Medi-Helin lääkärinä toiminut Teemu Elomaa on tottunut tekemään nopeita päätöksiä. Useimmiten myös epätavallisen hankalissa olosuhteissa.

- Työn arvaamaton luonne tuo mielekkäitä haasteita, ehkä minun luonteelleni ei sovi ihan tavanomainen työprofiili, toteaa Teemu Elomaa, omien polkujensa kulkija.

Nuo polut ovat aina johtaneet apua tarvitsevien luokse. Turun lääkiksen opiskelija halusi alun perin lastenlääkäriksi, koska lapset ovat aina olleet lähellä hänen sydäntään.

- Innostuin leikkimään lasten leluilla, olin lapsellisempi kuin potilaat, joten ei siitä mitään tullut, hän kertoo humoristiseen tyyliinsä.

- Niinpä kokeilin sisätauteja, psykiatriaa ja vähän kirurgiaa ja toimin myös kunnanlääkärinä. Kunnes silloisessa kaupunginsairaalaissa sain esimiehekseni Jaakko Korkeilan. Hänen opissaan ja innoittamana lähdin anestesia-alalle ja sillä tiellä olen. Lisäksi olen suorittanut ensihoidon ja tehohoidon erityispätevyydet sekä Euroopan tutkinnon.

Loimaalta Kongoon

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin palveluksessa Teemu Elomaa on ollut vuodesta 1995.

- Toimin Loimaalla aluksi osastonlääkärinä, sitten ylilääkärinä ja kaksi vuotta johtavana lääkärinä. Johtaminen meni kai ihan kohtuullisesti saamani palautteen mukaan, mutta kaipasin potilastyöhön.

- Kun viime keväänä Puolustusvoimilta tuli pyyntö lähteä Kongoon, päätös piti tehdä päivässä.

EU oli turvaamassa yhdessä YK:n kanssa Kongon demokraattisen tasavallan kesäkuisia presidentinvaaleja. EUFOR-joukoissa oli edustettuna yli 20 kansallisuutta, Suomi osallistui operaatioon lähettämällä mukaan 12 hengen lääkinnällisen osaston.

- Taistelutilanteessa olisimme kulkeneet joukkojen mukana kahden viiden hengen leikkaustiimin kanssa. Toimin tiimin anestesialääkärinä ja loppuvaiheessa myös koko joukon johtajana.

Vapaita ja monipuolueisia vaaleja ei Kongon demokraattisessa tasavallassa oltu pidetty neljäänkymmeneen vuoteen. Vaalit sujuivat aika rauhallisesti, taistelutilanteisiin ei jouduttu.

- Olimme lähinnä valmiuksissa ja osallistuiimme joihinkin leikkauksiin. Treenasimme ja esittelimme kirurgista yksikköämme. Viiden hengen voimin pystyimme runsaassa tunnissa toimivan leikkausalun ja vastaanottoyksikön.

Työ Kongossa kuulostaa kenties eksoottiselta, mutta totuus oli kovin toisenlainen.

- Pääosan ajasta olimme erittäin saasteisessa ja likaisessa 7 miljoonan asukkaan pääkaupungissa, Kinshasassa. Asuimme teltoissa vanhalla lentokenttäalueella. Ulkona liikkuminen oli hiukan hankalaa ja välillä turvatontakin. Muutaman viikon olimme tiedustelutehtävissä eri puolilla Kongoa turvaamassa päällikköjä ja näimme vähän vihreämpääkin Afrikkaa.

Vaalien jälkeen EUFOR alkoi supistaa valmiuttaan ja Teemu Elomaakin palasi Suomeen.

Medi-Helille vakituiseksi

Nykyisin Turun Medi-Helin lääkitöiminta on osa TYKSin anestesian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon yksikköä. Vuonna 2006 lääkitöiminta ostettiin ulkoa, tämän vuoden alusta Medi-Helin lääkintälaitteet ja lääkärit tulevat anestesiayksiköstä.

- Nyt toimin yksikössä anesthesiologian erikoislääkärinä ja pääasiallinen jokapäiväinen työni on täällä Medi-Helin toimipisteessä, Elomaa kertoo.

Medi-Helissä konkari aloitti sairaalatyönsä ohella silloisen Turun palolaitoksen kanssa kouluttajana jo 1996. Innostus on edelleen valtava, työ tuo jatkuvasti uusia haasteita.

- Joka päivä tulee vastaan operatiivista problematiikkaa, pitää käyttää talonpoikaisjärkeä. Lentäjän, lentoavustajan ja lääkärin tiimi on erittäin tiivis. Työ on myös yleissivistävää, tämä on kaiken kaikkiaan näköalapaikka.

- Alkuvuosi on ollut vähän hektistä, tämä ei ole perinteistä sairaanhoidopiirin toimintaa.

- Ensihoitoyksikössä toimii tällä hetkellä kaksi erikoislääkärinä, minä ja esimieheni, ensihoidon vastuulääkäri **Arno Vuori**. Olemme tehneet yhteistyötä pitkään näissä ensihoitokuvioissa, Arno oli minun osastolääkärini kun olin Loimaalla ylilääkärinä, hymyilee Teemu.

Medi-Heliin koulutetaan nyt lisää lääkäreitä. Jutuntekohetkellä paikalla on erikoistuva lääkäri **Olli Vääntinen**.

- Kirjoita sinne, että Teemu on tosi hyvä ja kärsivällinen opettaja, Vääntinen kiittelee.

Kokemus onkin kova sana koulutuksessa, johon ei valmista oppikirjaa ole.

- On varauduttava vaaratilanteisiin, ampumisiin ja vesipelastukseen. Medi-Helin lääkäri on pari kertaa kuussa myös vinttikäällä rajavartiolaitoksen vartiolentueen kanssa, laskeudumme vaijerilla esimerkiksi Ruotsinlaivoille, joille kone ei voi laskeutua.

Lapset suurin saavutus

Tulevaisuudessakin 44-vuotias Elomaa aikoo keskittyä ensi- ja tehohoitoon sekä opetustyöhön.

- Tykkään myös viranomaisyhteistyöstä. Toimin vartiolentueessa kouluttajalääkärinä ja teen yhteistyötä poliisien kanssa. Luentoja ja muita töitä on enemmän kuin asetukset sallivat.

Hän aikoo jäädä toistaiseksi Suomeen. Päätökseen on vaikuttanut elämäntilanne, avioeron jälkeen kaksi vanhinta poikaa asuu isän kanssa Aurassa, vanhin kirjoittaa tänä keväänä.

- Lapset ovat parasta, mitä olen saanut aikaiseksi ja heidän parhaansa tulee nyt ensin. Pysin saamaan enemmän aikaa tärkeille ihmisille ja itselleni myös. Hankin pitkään haaveilemani moottoripyörän viime vuonna, mutta Kongon vuoksi opettelu jäi vähän kesken. Toivottavasti tänä vuonna pääsen ajamaan enemmän ja saan mukaan myös elämäkumppanini. Laskuvarjo ajattelin kokeilla myös vielä, haaveilee Teemu ja kertoo osaavansa myös nautiskella elämästä. Kysymys on vain siitä, opiiiko peruskiltti mies sanomaan ei.